

TEMA DEL DIA

FLAIXOS DE LA FIRA

MIREIA ARSO

El cabaret de Le Croupier

► **LE CROUPIER: «Esperança Dinamita».** Els gironins es van poder treure ahir l'espina de l'estrena frustrada per la pluja de divendres. Al voltant de la figura d'una explosiva vedet, la companyia va oferir temes dels espectacles de revista del Paral·lel dels anys 20, amb un inesperat regust de modernitat. Mont Plans va col·laborar en una solvent recta final. -P.C.V.

► **BORJA PENALBA I FRANCESC ANYÓ: un secret deliciós.** Era l'hora de la sobretaula quan a la Taverna Damm es començava a celebrar un concert d'homenatge a l'etern Estellés. Amb una posada en escena íntima, gairebé a la penombra, i davant força públic, el guitarrista Borja Penalba (habitual de Feliu Ventura) i el poeta Francesc Anyó van servir, entre cafès, un espectacle deliciós, i el van convertir en un dels secrets més agradables de la Mediterrània. Una actuació senzilla i encantadora, amb picada d'ullet a Lou Reed. Grans. -D. V.

► **EDUARD INIESTA: llampec captivador.** Era un *showcase*, és a dir, trenta minuts de concert a l'espai exterior de la Llotja, només per a professionals acreditats. Així, el directe d'Eduard Iniesta va ser ràpid però captivador, i va mostrar la seva capacitat elegant en diversos instruments de corda i músiques del món (del Mediterrani a l'Índia). Llàstima del rebombori d'una part dels assistents. -D. V.

► **BIG BAND BASKET BEAT BARCELONA: «Tocant les pilotes».** L'actuació, al Sielu, és una de les que ahir van aixecar més expectació. És un espectacle voluntariós, pensat com a forma de cohesió social i gravita al voltant de la cultura nord-americana del bàsquet i el hip-hop. Fins i tot van cantar una cançó de Metallica a dues veus. -M.S.

► **EL PONT D'ARCALÍS: «La Seca, la Meca i les valls d'Andorra».** La formació va presentar el seu novè disc en un teatre Conservatori ple. Van començar reivindicatius, demanant al públic que entonessin junts un *Fot-li foc al tribunal!* Van seguir amb les seves noves cançons, creades conjuntament amb l'escriptor Albert Villaró a partir de tradicions andorranes. -M.S.

Els perills de marxar massa d'hora

LA NIT DE DIVENDRES

PEP CORRAL VILELLA | MANRESA

Els ritmes festius van arribar com una exhalació, divendres, a la nit de la Mediterrània a la Stroika, amb el triple concert de la jornada, que va esgotar les entrades.

Els primers d'obrir foc van ser els bagencs Kòdul, amb un concert bicromàtic, entre el roig de la temàti-

ca de les seves cançons i el verd identificatiu de les consignes antihipotecàries que van llançar en més d'una ocasió al llarg de la nit.

El grup Txarango va prendre el relleu als sallentins desplegant un concert tenyit de festa i reivindicació, seguint la línia que els ha convertit en una de les bandes amb més seguidors a casa nostra. Cremant els seus *hits* més coneguts des del primer minut, el grup va oferir una actuació sense descans que va fer vibrar un públic que -com es veuria més endavant- havia assistit majoritàriament a veure'ls a ells, deixant la resta del cartell en segon terme.

Abans de baixar de les taules manresanes, però, Txarango va tenir

temps de repassar temes dels tres treballs que formen la seva discografia. Així, al llarg de la vetllada -dedicada, com el conjunt de la fira, a la memòria del desaparegut Peret- no van faltar temes com *Governant*, *Volveremos* o *Quan tot s'enlaira*, una de les més corejades.

Tot i la descàrrega d'energia dels catalans, el punt àlgid de la nit pel que fa a originalitat i personalitat no arribaria fins a la recta final, quan el duet britànic Addictive TV va oferir la seva combinació de videoart, música electrònica i sons tradicionals.

Amb una proposta diametralment oposada a les dues bandes anteriors, el duet va haver d'actuar davant d'una parròquia que nave-

gava entre aquells que havien resistit a l'èxode *post-Txarango* i el públic que començava a arribar de cara a la sessió habitual de la discoteca. Un ambient poc propici per a uns temes en els quals els sons de cants i sons tradicionals de diverses cultures, principalment mediterrànies, es van mesclar amb els *loops* i *samplers* propis de la música de ball.

Tot plegat sota la mirada dels vídeos que van acompanyar els homes de negre al llarg de l'actuació, i que van mostrar des dels diversos intèrprets que contribuïen al caràcter polifònic de la proposta fins a alguns dels escassos tocs de complicitat amb el públic que va poder oferir l'actuació.

Els components del grup Txarango en un moment de la seva actuació de divendres

El duet britànic Addictive TV, a l'escenari de la Stroika

Les arts de carrer

LES CARES DE LA FIRA

PEPA MAÑÉ | MANRESA

Les arts al carrer. El carrer per a les arts. Les jornades professionals de la Fira Mediterrània de Manresa, que s'han celebrat a la Llotja instal·lada al Museu de la Tècnica, han convidat responsables de cinc festivals perquè expliquessin el potencial social de les programacions culturals de carrer. Javier Martínez, director artístic del Festival de Teatro y Artes de Calle de Valladolid, recordava que les arts de carrer han estat menystingudes, quan són «escriptures en espais públics que suggereixen a l'espectador, que li poden fer pensar coses que mai s'hauria imaginat. Creen atmosferes de complicitat entranyables». Jaume Antich, codirector del Festival al Carrer de Viladecans, que enguany ha complert les 25 edicions, remarkava que, en una ciutat d'arribada de gent, la festa «aconsegueix que durant una estona tinguem tots alguna cosa en comú. El festival és una eina de democratització de l'artista».

«Les marionetes s'havien oblidat; cal lluitar molt»

■ «És una lluita constant. L'escena política a l'Àfrica és dura; i els artistes africans arriben a la seva vida per ser part del nostre festival». Relatava, molt emocionat, Boniface Kagambega, un dels responsables del festival *Rendez vous chez nous*, que organitza l'associació ACMUR (Arts Clowns, Marionnettes et Musique dans Nos Rues) en poblacions de la regió de Ouagadougou, capital de Burkina Faso. L'associació aplega 300 artistes d'una desena de companyies i «lluita per la descentralització de l'art i la cultura».

Kagambega assenyala que les institucions colonitzadores franceses «van posar límits a l'art i van tancar-lo a les sales». Va ser l'any 2002 quan, com a col·lectiu, els artistes «ens vam adonar que sempre actuàvem davant del mateix públic: les elits. Era una paradoxa perquè els artistes tenim uns orígens familiars modestos. Per això vam decidir fer

BURKINA FASO
Boniface Kagambega
Festival Rendez vous chez nous

un festival a fora, gratuït i obert a tots els públics». Al festival hi conviden molts artistes europeus, que s'autofinancen viatge i estada, perquè «no tenim escoles d'arts escèniques, i així aprofitem que vénen perquè facin tallers de formació».

«La cultura d'Àfrica és rica»
«El que volem, però, és mostrar la cultura del continent africà, que és rica però té dificultats. Les marionetes s'havien gairebé oblidat! Volem unir-nos i obrir-nos a la part central i occidental d'Àfrica: Costa d'Ivori, Mali, Benín, Níger...».

El xivarri enterboleix el concert de Kepa Junkera

DAMIÀ VICENS | MANRESA

A les acaballes del concert, Kepa Junkera va explotar: «ha estat impossible inspirar-se per culpa de la gent del voltant de la barra que no ha parat de fer soroll durant tota l'estona. Aneu a beure en un altre lloc!». D'aquesta manera, sense embuts i visiblement contrariat, el músic basc, que no es caracteritza per la seva empatia, va renyar en directe un sector del públic, en el que va ser l'últim concert de divendres a la nit a la Taverna Damm.

Malgrat el rampell d'indignació final, l'espectacle va cloure amb bon humor: per una banda, Junkera va regalar a l'altre gran protagonista de la vetllada, el manresà Amadeu Rosell, una txapela (símbol de la cultura d'Euskal Herria), després de fer-se una emotiva abraçada. I per altra banda, una petita part dels assistents que omplien les cadires es van aixecar per ballar agafats de les mans la darrera peça tradicional.

L'espectacle va esdevenir un aiguabarreig de cançons i melodies vingudes de Beget (un poblet del Pirineu català, al municipi de Cam-

El bilbaí Kepa Junkera (esquerra) i el manresà Amadeu Rosell, divendres

prodon) i de música basca. El mestre de la trikitixa, i la veu i la guitarra de Rosell van estar acompanyats per Sorginak (Les bruixes), un grup de quatre joves txalapartis, i la formació Tururut Bonaigua.

Kepa Junkera, que porta tota una vida dedicada als ritmes de la triki (l'acordió basc), va oferir mostres del seu virtuosisme, sempre en la recerca de l'essència més artesanal. Els balls

bascos, sumats a les jotes com el *Pobre terrisser* i les peces populars catalanes com el *Rector de Collbató*, van formar part d'un repertori d'una hora de durada que va aconseguir omplir pràcticament l'envelat. No obstant això, la gairebé nul·la participació dels assistents en les danses i l'esmentada manca d'atenció d'un sector del públic van enterbolir el concert.

Una cobla supersònica

MARC SERENA | MANRESA

Un joc de veus de The Flaming Lips? Una cobla de gent jove? Un cantant que ha escoltat molt a Jarvis Cocker? Tres boles de discoteca? Un grup de música de tres joves que es diu La Iaia? Sí. Tot això va ser divendres a la nit al teatre Conservatori.

Recapitem: ara fa quatre anys que Ernest Crusats, Jordi Casadesús i Jordi Torrents van muntar una banda de pop i van publicar el disc *Les ratlles del banyador*. Aquest any s'han complicat la vida fent tandem amb la Cobla Bisbal Jove i canviant d'estil per situar-se en l'electrònica. El resultat, *On és la màgia?*, ha estat una alegria.

Divendres van propiciar una potent tempesta sonora que de tant en tant s'aturava per escoltar una peça acústica o el so del flabiol.

Els que van anar-hi per escoltar la cobla devien sortir-ne decebut, però els que tenien ganes de veure experimentar amb el seu so s'ho van passar la mar de bé.

Hí havia moments de psicodèlia i un sintetitzador que treia fum. Una combinació excitant que valdria la pena que poguéis córrer món. «Ho he fet tants cops / malament. / Ho he fet tants cops / que al final no sé si faig mal», cantaven per acabar. Però aquest cop els ha sortit rodó i, a més, van veure com el públic es posava dempeus. Havia estat una hora supersònica.

La Iaia van tocar divendres acompanyats de la Cobla Bisbal Jove

«Som 75.000 habitants i 70 idiomes diferents»

■ «Som més a prop d'Edimburg que no pas de Londres. Estem molt contents del moviment polític a Escòcia, i també estem molt contents que continuïn al Regne Unit. Amb el festival, que amb 27 anys és el més antic i més gran d'Anglaterra, s'ha ubicat al mapa Stockton, que era una ciutat amb una identitat postindustrial», ho explica Frank Wilson, que va fundar l'esdeveniment i l'ha dirigit durant 25 anys.

Wilson diu amb orgull que omplint de projectes artístics espais com el principal carrer, «ràpidament la gent es va apropiat el festival. En la segona edició ja van aprofitar la plataforma per presentar les seves pròpies obres». Capítol a part es mereix la cerca-tila de carnaval que s'integra dins de la programació. «Es va començar amb una gran exigència artística, però la pressió popular va fer que s'anés democratitzant. Es va arribar a la conclusió que era menys significativa la qualitat que no pas la implicació de la ciutadania, que cada any passa d'un miler de persones. La re-

REGNE UNIT
Frank Wilson
Stockton Riverside Festival

alitat és que la rua fa goig de veure».

Benefici comunitari

Amb aquestes premisses, es va potenciar que l'actuació de les companyies també fos una oportunitat per fer participar el públic: s'ha fet un espectacle amb el 50% d'artistes discapacitats. I també s'aprofita per integrar la comunitat: «som 75.000 habitants i 70 idiomes. Ens hem agermanat, per exemple, amb el Festival de Primavera de Pequín».

«Fer projectes amb els veïns és viure'ls junts»

■ «Quan vaig arribar a Mulhouse, el festival era de molta animació, d'una estètica tradicional i ja no funcionava a nivell de públic. Hi havia moltes propostes i part del públic ho veia com anar de compres». Frédéric Remy, director escènic de Scènes de Rue, el festival de carrer de Mulhouse (Alsàcia) que enguany ha fet la divuitena edició, es va proposar de transformar la dinàmica perquè realment el públic es trobés en la necessitat d'escollir quin espectacle volia anar a veure. Així, «vaig reduir la participació de 40 a 15 companyies, per tal de provocar les ganes del públic d'anar a veure un muntatge i de crear una comunitat d'espectadors dins de la comunitat local».

La seva aposta va funcionar, però el que sí que va mantenir Remy són les cites amb «molt de públic, perquè l'espectacle genera una emoció col·lectiva, que es multiplica pel fet d'estar junts. Per exemple, tothom recorda una tempesta de plomes a la plaça, fins i tot sense haver-hi estat. I,

FRANÇA
Frédéric Remy
Scènes de Rue a Mulhouse

per als que hi van ser, és un orgull».

Allò extraordinari

A banda, el director artístic s'ha atrevit «a viure aventures extraordinàries, com passar una nit al bosc representant *Els tres mosqueters*, construir cases de cartró amb l'ajuda dels vianants o aplegar 200 voluntaris per crear un dòmino de 5.000 blocs al llarg de 2 quilòmetres. Fer projectes amb els veïns és viure'ls junts».